

ינואר 2020

משולחננו

בית הפלמ"ח

בחודש ינואר הגיעו לבית הפלמ"ח 7337 מבקרים ומבקרות!

זה היה חודש גדוש: ערכנו ימי הכנה לבגרות לתלמידי בתי הספר, שמחנו בפרויקטים ייחודיים עם מפקדת ק.חינוך ראשי של צה"ל, שרנו משירי ע.הלל במסגרת "סדרת ערבי המשוררים", וחגגנו יום הולדת אחד נהדר.

קבלו מעט מרגעי השיא של החודש האחרון:

יורם טהר-לב, שנבצר ממנו להגיע לחגיגה, שלח לנו את החמשיר הבא:
"מתחת למגדל המים
אנחנו עומדים ומסתכלים
איך הפלמ"ח יורדים באומגה
ועוברים על הוואדי בגשר חבלים.
מנסים לא להפסיד את הרגע
בו מישהו יפול מן האומגה."
יורם טהר-לב

תמונת

החודש:

פוצ'ו בחגיגות יום
הולדתו ה-90
בבית הפלמ"ח

ערב "חיינו ושירתו של ע' הלל"

ע.הלל, הוא הלל עומר איש הגדוד התשיעי
בחטיבת הנגב.

בין שירי הילדים המפורסמים "מי יודע מדוע
ולמה "בולבול תגיז לי למה?" ו"מה עושים
העצים?" גילינו גם שירים על רעות
הלוחמים ורעים שנפלו. וסיפור חיים –
מרגש ונורמלי להפליא.

תודה רבה לד"ר מוטי זעירא שחשף
בפנינו, למיטל טרבלסי ששרה איתנו
ולתומר קלינג הנפלא שניגן.

כנס הכנה - מיזם תיעוד לוחמי עבר

החודש התקיים בבית הפלמ"ח כנס הכנה למיזם של
חיל החינוך והנוער לתיעוד לוחמי עבר על ידי לוחמים
היום בצה"ל. הכנס עסק במפגש הבין דורי, שמטרתו
כפולה: להכיר ולהוקיר את אנשי ההגנה, הפלמ"ח
והמחתרות ולחזק את תודעת השירות של חיילי
צה"ל. תת-אלוף צביקה פייראיזן, קצין החינוך
הראשי פתח את הכנס. שמענו הרצאה של אלידע
בר שאול על כוח המגן העברי וקיבלנו הנחיות
למראיינים והמתעדים. הפרויקט יצא לדרך!
אנו קוראים לכל חברי הפלמ"ח לקחת חלק
בפרויקט. המעוניינים - אנא הודיעונו במייל חוזר.

יום הולדת לפוצ'ו

את החודש חתמנו בחגיגת יום הולדתו ה-90 של פוצ'ו - ישראל ויסלר. כמובן שהאולם היה מלא עד אפס מקום וההתרגשות היתה רבה: ימי הבן הנחה, אליהו הכהן הרצה, סרטונים משעשעים הוקרנו, פוצ'ו סיפר ומקהלת "צבע אדום" בניצוחה של אורה מורג וניהולה של נגה אשד - שרה לנו שירים רוסיים. היה כיף! בהזדמנות זו של חגיגת יום ההולדת השיק פוצ'ו את שני הספרים החדשים בסדרת הספרים הביוגרפיים: "בחיי". אנחנו מאחלים לפוצ'ו עוד חגיגות רבות ומחכים לעוד ספרים שיכתבו.

בינתיים, בחרנו להביא לכם הגיג שכתב פוצ'ו על כריכת הספר "בחיי" (הראשון):
"במשך ארבעה חודשים בנגב הנצור ניסיתי לגדל זקן של הרצל, בסוף יצא לי זקן של תיש.
לא אשמתי שלקחו למלחמה ילדים שבקושי צמח להם משהו על הסנטר."

ובעמוד 199 הוא מתאר את הקשר שלו עם שיק'ה גביש:
"כשעמדתי לצאת מהמזכירות הגיע לחדר בחור גבוה, דק גזרה ומאובק. זה היה שייקה גביש, אז שקלר, סגן מפקד הגדוד, שחזר מהדרום.

"ויסלר מה אתה עושה פה?" קרא לעברי.
כמעט התעלפתי. חסר לי שהוא יסגיר אותי. הכרתי אותו בזכות אביו שהיה בעל חברת הובלה ואבי היה מזמין ממנו מדי פעם משאיות עם חומרי בניין. באותם הימים לא היו טלפונים בעיר, ואני הייתי משמש בדרך כלל כנער שליח, העולה על האופניים ונוסע לבית של אביו של שייקה למסור לו את ההזמנה. לא פעם היה שייקה פותח את הדלת בביתו ואני הייתי אומר לו: "תגייד לאביך שאבי צריך מחר משאית חצץ." לפעמים היה זה שייקה שהיה מגיע אלינו ואומר לי: "תגייד לאביך שהמלט נגמר ורק מחרתיים תגיע המשאית עם המלט ועם הזיפזיף." בפעמים המעטות ששייקה היה מגיע אלינו היתה אחותי אביגיל מסמיקה. היא למדה איתו באותה כיתה, בבית חינוך, ואני חושב שהיתה מאוהבת בו. בשנים מאוחרות, כששאלתי אותה פעם אם אהבה אותו, ענתה לי: "מי לא אהבה אותו..."

בתשובה לשאלתו של שייקה סיפרתי לו שאני שייך להכשרת בית השיטה ומיהרתי להסתלק מהמקום לפני שיתחיל לשאול כל מיני שאלות מביכות..."

קורס "לחיי הספינות שבדרך"

הקורס "לחיי הספינות שבדרך" הגיע לסיומו לאחר 13 מפגשים. החודש שמענו את פרופ' חיים סעדון על העליה ממזרח – ממנו למדנו כי מספר העולים מארצות המזרח גבוה מכפי ששיערנו, ורבים מהם עלו על אוניות מעפילים שיצאו מחופי צרפת ואיטליה.

ד"ר מרדכי נאור פרש לנו את תפיסת עולמו של אלתרמן בנוגע להעפלה ופרופ' אביבה חלמיש סיכמה את הקורס בסקירה על ההעפלה בגלגולי הזיכרון הלאומי. חלמיש טענה כי עם השנים חל מהפך – ומסיפור השם במרכז את "הנושאים את עמם עלי שכם" הפך נושא ההעפלה לזיכרון השם בקדמת הבמה את המעפילים עצמם, אפילו במידה מסוימת על חשבון מקומם של אנשי הפלי"ם והמוסד לעליה ב'.

מי שהביאה לנו את הסיפור של המוסד לעליה ב' היתה פרופ' לילך רוזנברג פרידמן בהרצאה בלתי נשכחת על עדה סרני. בקהל נכחו חיים קונפינו – נכדה של עדה (ושל אנצ'ו), ואורלי באך, נכדתו של יהודה ארזי. גם המפגש היה מרתק.

אחת ההנאות הגדולות שלנו בבית הפלמ"ח היא המפגש שאנחנו מאפשרים למבקרים עם עברם המשפחתי. הפעם ביקרה אותנו משפחתו של משה ששון. משה נולד בחלב שבסוריה, למד בבית ספר "תלמוד-תורה" לימודים כלליים ועבריים. הוא תמיד רצה לעלות ארצה ועלה ב-1945. בראשית נובמבר 1947 התגייס לפלמ"ח והצטרף למחלקה הערבית כדי להכשיר את עצמו לפעולות עזרה בהעפלה מארצות ערב. בתחילת המלחמה, מכיוון שהיה בלונדיני ודומה במראהו לאירופאי, לא התאים לשירות במחלקה. הוא הועבר לגדוד הרביעי בחטיבת הראל - גדוד "הפורצים". אחרי אימונים יצא לליווי שיירות בדרך לירושלים. השתתף ב-50 קרבות, ובכללם בכיבוש קטמון. בקרבו האחרון על הראדאר בהרי יהודה נלחם במסירות ובאומץ ושם נפל.

בתמונה: משפחתו של הנופל משה ששון ז"ל מעיינת בקלסר שלו ב"חדר הנופלים".

עוד תמונות מהחודש:

תלמידי שכבת י"א של "גימנסיה הרצליה", הגיעו ליום לקראת מבחן הבגרות. הם פגשו חברי פלמ"ח בוגרי הגימנסיה, למדו על מלחמת העצמאות, וכאן הם בהדרכה בתערוכת "דיו ודגל".

גם תלמידות שכבת י"א מתיכון יבנה בחולון הגיעו לפני הבגרות ופגשו את הפלמ"חניק שאול ארלוזורוב. זו הזדמנות לקרוא לכל חברי הפלמ"ח שיודעים לספר סיפור לבוא להתנדב בבית הפלמ"ח – יש מי שרוצה לשמוע!

הפלמ"חניק צבי כהן עם תלמידי כיתה ט' מחטיבת בן גוריון בפתח תקווה. הם עדיין לא לומדים לבגרות – ובכל זאת "בלעו" את דבריו בשקיקה.

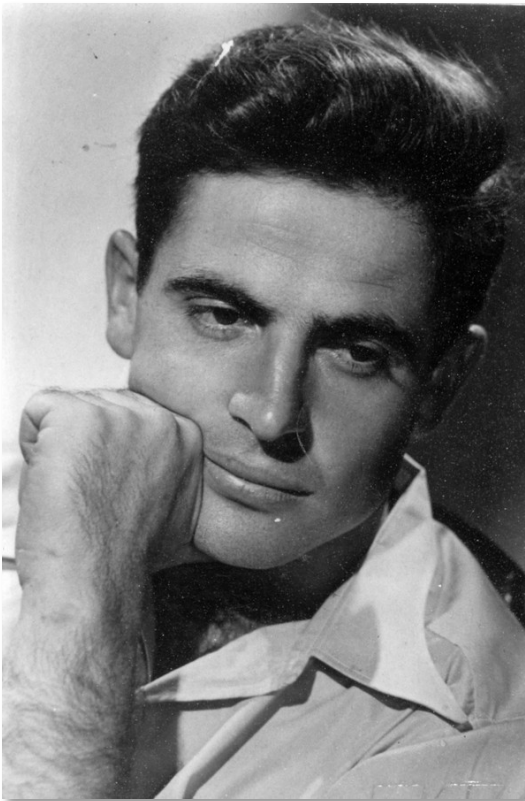
במלאת שנתיים לפטירתו של חיים גורי ובשל מזג האוויר שפקד אותנו, בחרנו
לכם שיר על נחמה ועל גשם:

גֶשֶׁם

אֶת יָדוֹ נוֹתֵן עַל רֵאשָׁה כְּמוֹ יָד עַל כָּאֵב.
כְּמוֹ יָד אַחֲרוֹנָה בְּעוֹלָם.
מָה לֹא נֶאֱמַר, וּמָה לֹא נִשְׁמַע עַד כְּעַת.
מָה תֵּאמַר לוֹ? מָה יֵאמַר לָהּ?

אֵינָהּ אוֹמֶרֶת דְּבָר רַק קוֹלוֹ נוֹגֵעַ בָּהּ,
כְּמוֹ יָדוֹ הַנוֹגֵעַת זְהִירוֹת וְקִלּוֹת,
כְּמוֹ יָדוֹ הַשּׂוֹאֵלֶת אִם מִתֵּר לְרַחֵם אוֹתָהּ,
לוֹמַר לָהּ דְּבָרֵי נְחָמָה שְׁלֵא נֶאֱמְרוּ עַד הַיּוֹם:
דְּבָרֵי נְחָמָה אֲטִיִּים וְאַרְכִּים.
חֲמִים כְּאֵם וְנִבּוֹנִים כְּאֵב.

גֶשֶׁם יוֹרֵד מֵהֶפֶס. אַחַר, עֵזוּ.
מְרַבִּיתוֹ אֶל הַנְּחָלִים הַהוֹלְכִים אֶל הַיָּם.
מְקַצָּתוֹ, עַל עָלִים, פְּנִינִים לְשִׁמְשׁ הַבָּאָה.

נשים ב"הגנה"

"מסביב למדורה"
מועדון התרבות
של בית הפלמ"ח

בוקר עיון במלאות 100 שנה לארגון ה"הגנה"

יום ה' | כ"ה בשבט תש"ף | 20.2.2020
בית הפלמ"ח, "אולם מלווי השיירות" | רח' חיים לבנון 10, תל אביב

09:30

ברכות - אלוף (מיל') שייקה גביש, יו"ר עמותת "דור הפלמ"ח"
אל"מ (מיל') ד"ר ברוך לוי, יו"ר ארגון חברי ה"הגנה"

10:00

מושב ראשון: מנחה שירי ארליך, מנהלת בית הפלמ"ח
ד"ר גילי גופר - "אמא גם כן בשמירה, תגן על בנה אבנר": נשים בכוח המגן העברי
ד"ר שרון גבע - "אז מנגד יצאו נערה ונער?": נפילתה של מרים שחור ומקומן של חברות פלמ"ח
במלחמת תש"ח
ד"ר נורית כהן לבינובסקי - "לוחמות ללא מדים": נשים במלחמת העצמאות דרך פרשת פינוי
האוכלוסייה הלא לוחמת

12:00

מושב שני: שיח לוחמות בין-דורי -
מנחה: כרמלה מנשה - כתבת לענייני צבא, תאגידי
השידור הציבורי

נעמי עורב - מלוות שיירות, חטיבת הראל
עדה פיינברג סרני - הכשרת הצופים "דפנה", חטיבת יפתח
סא"ל רעות רטיס וייס - מפקדת יחידת רוכב שמיים היוצאת

להרשמה:

03-5459800

palmach_museum@mod.gov.il

יום א'
כ"ח בשבט תש"ף
23.2.2020

בית הפלמ"ח, "אולם מלווי השיירות"
רח' חיים לבנון 10, תל אביב

"מסביב למדורה" -
מועדון התרבות
של בית הפלמ"ח

הן אפשר

חייו של דוד זהבי ומנגינתו

מה אנחנו יודעים על חייו של האיש הצנוע, המלחין של "המנון הפלמ"ח", "הליכה לקיסריה" ועוד עשרות שירים שהיוו את פסקול החיים הארץ-ישראלי בתקופת היישוב והקמת המדינה? יליד יפו, המלחין הצבר הראשון, ממייסדי תנועת "הנוער העובד" וקיבוץ נען, שהיה נשוי לשלוש נשים, חשמלאי ורצף, אבי "השירה בציבור" בארץ.

כל הפרטים הללו ועוד רבים אחרים יסופרו במופע המוקדש לאחד המלחינים החשובים בתולדות הזמר העברי, שעקבותיו היטשטשו עם השנים.

בין השירים שיבוצעו במופע: "יצאנו אט", "החליל", "ניגונים", "הליכה לקיסריה", "אני נושא עמי", "זמר לספינה" ועוד.

מספר: ד"ר מוטי זעירא
שירה: מיטל טרבלסי

התכנסות: 18:30 | תחילת האירוע: 19:00 | מחיר הכרטיס: 30 ש"ח
להרשמה: 03-5459800 | palmach_museum@mod.gov.il

